

[גור חלון](#)

דעה: נתניהו, שחרר אותנו

הדרך למנוע בחירות שלישיות או, לחלופין, לאפשר הקמת ממשלה לאחר הבחירות, היא בחירת יו"ר חדש למפלגת הליכוד. בניגוד לדעת תומכיו, נתניהו לא היה מנהיג כה דגול ולקה בחסרונות רבים
ד"ר עמואל נבון 3/12/19

המשבר הפוליטי הנוכחי אינו תוצר של שיטת המשטר או של היעדר הכרעה בקלפי, אלא של פרדוקס: יש רוב לימין אך אין רוב לעומד בראשו. זאת, משום שרה"מ בנימין נתניהו צבר הרבה עיונות וטינה במחנה הפוליטי שלו. אלמלא הנקמנות של אביגדור ליברמן ואיבת אנשי סיעת תל"ם, אפשר היה להקים ממשלת ימין או ממשלת אחדות. לכן, נתניהו הוא המכשול העיקרי להקמת ממשלה. הדרך למנוע בחירות שלישיות, או לחלופין לאפשר הקמת ממשלה לאחר בחירות שלישיות, היא בחירת יו"ר חדש למפלגת הליכוד.

אמירה זו מתבססת על בחינת עובדות, ולא על נקיטת עמדה בוויכוח הציבורי סביב נתניהו. תומכי ומתנגדי נתניהו מתווכחים לעייפה ויכוחי שווא: בין שנתניהו זכאי או אשם, ובין שהמשטרה והפרקליטות נהגו בו בהגינות או לא, נתניהו לא יצליח להקים ממשלה לאחר בחירות שלישיות מאותה סיבה (שהוסברה לעיל), שהוא כשל בשני ניסיונותיו הקודמים. הבחירה היא, אפוא, בין המשך כהונת נתניהו כיו"ר הליכוד במחיר של המשך השיתוק הפוליטי, לבין החלפתו ושחרור המדינה מהפלונטר. המוסמכים להחליט בין אופציות אלו הם מתפקדי הליכוד.

חברי הליכוד, ואני בתוכם, יצטרכו להכריע בין המשך שלטון הליכוד ללא נתניהו לנאמנות בכל מחיר לנתניהו, כולל אובדן השלטון. יש המתארים בחירה כזו כבחירה בין "צדק" ל"חוכמה". לטענתי, בחירה ביו"ר חדש לליכוד בשלב זה תהיה גם חכמה וגם צודקת, משתי סיבות: א. נתניהו כיהן מספיק שנים כראש ממשלה; ב. נתניהו היה ראש ממשלה טוב, אך לא יוצא מן הכלל.

נתניהו כיהן במצטבר יותר מ-13 שנה כראש ממשלה. הוא שבר את השיא של דוד בן-גוריון וגם מתקרב לשיאים של ראשי הממשלה בעולם המערבי. נדיר לכהן תקופות כה ארוכות בדמוקרטיה מערבית. מקרים מיוחדים הם קנצלר גרמניה לשעבר, הלמוט קול (16 שנה) והקנצלרית הנוכחית אנגלה מרקל (גם 16 שנה, אם תשלים את כהונתה). בבריטניה - נאלצה מרגרט תאצ'ר לפרוש לאחר 11 שנה. המפלגה השמרנית הדיחה אותה ביום שהפכה לנטל אלקטורלי. טוני בלייר התחייב לפרוש לאחר 10 שנים בראשות הממשלה ("אין הצדקה לכהונה ארוכה יותר") ועמד במילתו.

גם אם נתניהו לא היה מואשם בשוחד, במרמה ובהפרת אמונים, וגם אם הוא לא היה נכשל פעמיים בהקמת ממשלה - הוא אינו ראוי לכהונה נוספת. נתניהו הוא אדם מבריק וכריזמטי. בעשור האחרון זכתה ישראל לצמיחה כלכלית וליציבות ביטחונית (לצד המצב הבלתי-נסבל של תושבי הדרום). הישגים חשובים של נתניהו הם פירוק "הנרטיב של אוסלו", ששיפור מעמדה הבינלאומי של ישראל תלוי בווייתורים לפלסטינים; ושיפור עצום ביחסים הבינלאומיים של ישראל בלי לסכן את ביטחונה.

אולם נתניהו הוא לא ה"ענק" שבדמיון חסידי. דיבוריו רבים ממעשיו. הוא לא ניסה לתקן את ההשלכות של המהפכה החוקתית. עשה מעט מדי כדי לפרק את המונופולים שגורמים ליוקר המחיה; הפקיר את תיק האוצר לפופוליסטים שיצרו בור תקציבי. הוא כתב על הלחימה בטרור, אך שחרר מחבלים עם דם על הידיים. דיבר נגד ההתנתקות, אך הצביע בעדה. יצר קשרים אישיים עם מנהיגי העולם, אבל ייבש את משרד החוץ. שכנע את דונלד טראמפ להטיל סנקציות על איראן, אך לא להגיב לפרובוקציות שלה. על אף הביקורת שלי, אני סבור

שמאזן הכהונות של נתניהו הוא חיובי - אך לא מספיק להצדקת המשך כהונתו, קל וחומר
בנסיבות הנוכחיות.

אני מקווה שנתניהו יזכה בבית המשפט ושינקה את שמו. אך את דין ההיסטוריה הוא יכול
עדיין להכריע לזכותו, אם הוא יפסיק להחזיק את מפלגתו ואת המדינה כבנות ערובות, לצורך
טקטיקת הישרדות קצרת טווח וחסרת סיכוי.

**הכותב הוא סופר, יועץ, חוקר ומרצה ליחסים בינלאומיים באוניברסיטת תל-אביב, במרכז
הבינתחומי הרצליה, ובמכללה לביטחון לאומי**

*****חזקת החפות: יודגש כי גם לאחר ההחלטה להגיש כתב אישום נגדו, ראש הממשלה
בנימין נתניהו הוא בגדר חשוד, מכחיש את המיוחס לו, לא הורשע בביצוע עבירה,
ועומדת לו חזקת החפות.**